

Tematické okruhy ke zkoušce z Pedagogické a školní psychologie

Vyučující: F. Man

1. Pedagogická psychologie a její současná situace. Vymezení vztahů zejména k poradenské a školní psychologii.
2. Učení – vybrané teorie (včetně Vygotského a Galperina), druhy učení, zákonitosti učení.
3. „Mastery learning (orientation)“ – zvládající učení vs. „helpless-orientation“.
4. Obecné a specifické determinanty učebního výkonu.
5. Osobnost učitele a jeho kompetence. Vytváření pedagogických a sociálně psychologických dovedností.
6. Specifika nadaných dětí a jejich rozvoj.
7. Očekávání ve třídě (sebenaplnující se proroctví, pygmalion-efekt, kauzální atribuce, preferenční postoje, schematizující typizování žáků).
8. Negativní ovlivňování studijních výsledků handicapu (orientace na chybu, neefektivní studijní postupy, snížená výkonnost pozornosti a soustředění, oslabená motivace, nekvalitní jazykový kód).
9. Činitelé aktualizace potencialit žáka.
10. Interakce a komunikace ve škole.
11. Soc. skupina a její efektivita.
12. Socializace, její podstata a druhy.
13. Školní třída jako sociální skupina (diagnostikování I-P vztahů a klimatu ve třídě).
14. Psychologické zvláštnosti výchovných metod.
15. Psychologické aspekty tvořivosti žáků a její podpora.
16. Motivace a vůle ve škole – základní konceptualizace (poznávací/autodeterminované motivace, výkonová motivace, sociální motivace, kontrola /řízení/ činnosti /Kuhl/).
17. Podpora (ovlivňování) učební motivace (aspirační úroveň, atribuce, vztahové normy, „flow“ prožitek, zájem, autoregulační strategie).
18. Neprospívající žák.
19. Relativní neprospěch a jeho odstraňování.
20. Naučená bezmocnost a naučený optimismus ve škole – základní explanační modely.
21. Paradoxní účinky učitelových motivačních přístupů.
22. NZŠ a negativní emoce ve škole a jejich zvládání (včetně „copingových“ strategií).
23. Nejčastější duševní poruchy a poruchy chování ve školním věku.
24. Volný čas jedince a jeho náplň.
25. Asociální a antisociální projevy. Delikvence, toxikománie, alkoholismus, gamblerství.
26. Dětská interpretace světa a základní pojetí učiva.
27. Rodina a výchova.
28. Strukturování učiva.
29. Učení z textu.
30. Učení z obrazového materiálu.
31. Autoregulace učení (self-regulated learning).
32. Zvládání zátěže ve škole.
33. Klima školní třídy.
34. Klima školy.

Literatura:

- Čáp, J., Mareš, J. (2001). Psychologie pro učitele. Praha: Portál.
- Kaplan, P.S. (1990). Educational Psychology for Tomorrow's Teacher. St. Paul. New York. Los Angeles. San Francisco: West Publishing Company.
- Rost, D.H. (1998)(Hrsg.). Handwörterbuch Pädagogische Psychologie. Weinheim: Psychologie Verlag Union.

Podmínky pro zk:

1) referát - dva do konce listopadu
jandora@ff.jcu.cz

2) seminární práce - 5-7 stránek
- před zkouškou

3) písemný test - 10 zápočtových